

NAŠA

SKUPNOST

IZDAJA ZA SLOVENIJO
LETO III STEV. 17
BEOGRAD
8. septembra 1957
Izhaja dvakrat mesečno,
vsako drugo nedeljo
Cena 10 dinarjev
Letna naročnina 250 din

GLASILO PREDSEDSTVA ZVEZNEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA JUGOSLAVIJE

AKTUALNA TEMA

S SKUPNIMI NAPORI

Prezem, spravilo, predelava — sploh obvarovanje in čim popolnejše izkoriščanje letine, ki je letos obilna, je velika in nujna naloga, katere reševanje terja angažiranje vseh družbenih činiteljev. Pri vsem tem je posebno važen problem prostora za spravilo koruze.

Vsi odgovorni činitelji sodelujejo v tej akciji. Zvezni izvoršni svet je med drugim omogočil, da se lahko za zgraditev pletenih skednjevo »košev« dobijo krediti z izjemno ugodnimi pogoji. Problem pa je takega značaja, da ga ni mogoče rešiti s kakršno koli »centralno« akcijo, če se za zgraditev velikega števila malih objektov, ki so razmetani po vsej državi, ne angažirajo tudi lokalna sredstva, predvsem sredstva komun in združnih organizacij, ki so za to tudi najbolj zainteresirane.

Tudi drugi razlogi govorijo o potrebi, da se pri tem angažirajo prav komune in združne organizacije. To je v prvi vrsti nujnost dela, a v zvezi s tem tudi poznavanje lokalnih razmer in možnosti. V vasi in občini vedo na primer najbolje, katere nedokončane ali neizkoriščene objekte bi mogli začasnó adaptirati ali take, kakršni so, uporabiti kot skladišče, a to stane nedvomno manj in ne terja mnogo časa.

Tako široka pobuda vseh komun, združnih organizacij, zbornic itd. je enako nujna tudi pri vseh drugih poslih v zvezi z izkoriščanjem letošnje letine, kakor so prevoz pridelkov do potrošnika, predelava in spravilo.

Angažiranje in vpliv komune ter njenih organov sta toliko bolj potrebna, če upoštevamo, da vsaka akcija, denimo pri prevažanju ali predelavi, ne bo vedno neposredno rentabilna z ozko komercialnega stališča posameznega podjetja, bo pa še kako dragocena za ožjo ali širšo skupnost. Komuna lahko vskladi delo več organizacij pri tem poslu in na boljši način, da bodo tudi v takih primerih gospodarsko zainteresirane.

Spodbudnejše gospodarjenje

NAČELA PREDLOGA NOVE RAZDELITVE

Naš gospodarski sistem se nepretrgano razvija. Njegovo izpopolajevanje je bilo odvisno od pridobivanja izkušenj, ker gre za sistem gospodarjenja brez precedensa, ki ustreza našim družbenopolitičnim razmeram. Po drugi strani je razvoj našega gospodarskega sistema v tesni odvisnosti od razvoja gospodarstva, bolj povedano, od njegovega napredka. Kar se je do očeraj zdelo težko ustoarljivo v razmerah nižjega nacionalnega dohodka, majhne izmenjave z inozemstvom, neurejenega tržišča in podobno, to je v sedanjih okoliščinah ne samo mogoče in ustoarljivo, temveč je tudi pogoj napredka. Dosežena stopnja razvoja našega gospodarstva, večja in skladnejša proizvodnja ter večja storilnost dajejo že sedaj osnovo za bolj spodbudne in bolj svobodne odnose v razdelitvi.

Če upoštevamo doseženi napredek v gospodarstvu in rezultate izvajanja dosedanjih instrumentov gospodarskega sistema, je treba opozoriti na naslednje momente, ki se jemljejo kot osnova za trajnejše reguliranje razdelitve dohodka gospodarske organizacije.

Delež gospodarskih organizacij ni bil zadosten, da bi bilo mogoče v podjetju vzpostaviti spodbuden sistem nagrajevanja, posebno pa premiranje za doseg določenih kvalitativnih rezultatov (prihranki pri delovni sili, materialnih stroških in podobno). To posebno velja za tiste gospodarske organizacije, ki so visoko produktivne in rentabilne in pri katerih pušča ostra progresija udeležbe družbenih skladov v razdelitvi res da vedno absolutno višji, toda relativno tako majhen delež gospodarskih organizacij, da ta ne daje zadostne spodbude za nadaljnje povečanje delovne storilnosti. Razen tega je treba upoštevati, da najdeni razdelitveni odnosi v precejšnji meri izenačujejo gospodarske organizacije z različno delovno storilnostjo. Če je pri startu precejšnja izenačenost, pa v nadaljnjem gibanju oziroma povečanju dohodka ni dovolj spodbude, tedaj je očitno, da mora vsako nadaljnje izboljšanje sistema sloneti na splošnem povečanju materialne zainteresiranosti proizvajalcev za razdelitev dohodka, in to v dveh smereh — da z bolj zadovoljivim obravnavanjem visoko produktivnih in rentabilnih podjetij postopno odpravljamo dosedanjo izenačenost deleža pri dohodku in da damo bistveno večjo spodbudo za nadaljnje povečanje dohodka. Tako prva kakor druga težnja se morata uresničevati v odvisnosti od uspeha gospodarske organizacije v njenem poslovanju, torej v odvisnosti od velikosti dohodka. To mora priti v novem predlogu mnogo bolj do izraza, kakor se je to dogajalo v prejšnjih načinih razdelitve, čeprav so tudi ti načini morali v določeni meri spoštovati to razmerje.

Bolj samostojna razdelitev znotraj podjetij

Drugi moment, ki je v osnovi sedanjih raziskovanj, je večja možnost, da gospodarske organizacije, po poravnanju svojih družbenih obveznosti, samostojno razdeljujejo preostali dohodek na osebne dohodke delavce in sklade podjetja. Splošna družbena merila za razdelitev dohodkov podjetja na plače in sklade, enaka za vsa podjetja, kakršna smo doslej uporabljali, imajo to pomanjkljivost, (Nadaljevanje na 2. strani)